Ankenævnet for Forsikring

916/13

Den 21. maj 2013 blev i sag nr. 83.454:

xxxxx xxxxxxxxx
xxxxxxxxx xx
xxxx xxxxxxxx

mod

SEB Pension
Postboks 100
0900 København C

afsagt

k e n d e l s e :

Forsikringstageren har via sit tidligere arbejde en pensionsforsikring i SEB Pension. Han klager over, at selskabet har standset udbetalingerne i anledning af et anmeldt erhvervsevnetab pr. 1/9 2012.

Selskabet har ydet præmiefritagelse og udbetalt midlertidige invalideydelser fra karenstidens udløb den 18/7 2011. Efter den 1/9 2012 har selskabet vurderet det generelle erhvervsevnetab, som ikke findes at være nedsat i dækningsberettigende grad.

Den tegnede forsikring giver ret til ydelser og præmiefritagelse, såfremt erhvervsevnen grundet sygdom eller ulykke bliver nedsat med mindst halvdelen af den fulde erhvervsevne. Der gælder en karenstid på 3 måneder.

Klageren, der er født i 1952, kom efter 9 års skolegang i lære og blev udlært som automekaniker i 1971. Efterfølgende har han arbejdet som mekaniker, og i de sidste 23 år har han arbejdet som værkfører i automobilvirksomhed. Under arbejdet med at hjælpe en kollega med at fjerne en bil den 21/2 2011 fik han et hovedtraume, idet hans hoved ramte en kant, hvorved det bliver kastet tilbage, således at hans baghoved ramte gulvet. Han oplevede at være uden bevidsthed et split-sekund. Efterfølgende havde han kvalme og hovedpine. Han forsøgte efter en uges tid at genoptage sit arbejde på fuld

tid, men det lykkedes ikke. Han forsøgte herefter efter aftale med arbejdsgiveren at arbejde hjemme, hvilket heller ikke lykkedes. Han blev sygemeldt den 18/4 2011.

Klageren oplevede efter ulykken, at han har svært ved at koncentrere sig om en opgave, når der var andre lyde eller baggrundsstøj. Han kan heller ikke rumme det, hvis der er flere, der taler på samme tid. Han udtrættes hurtigere nu end før ulykken, ligesom han flere gange har glemt passwords, som han skal bruge i forbindelse med arbejdet.

Gennem sit arbejde har han en sundhedsforsikring, og derigennem blev der foranlediget en neuropsykologisk undersøgelse den 1/7 2011. Det fremgår bl.a. heraf:

> "Ved neurologisk undersøgelse findes atypisk plantarrefleks, nedsat ansigtsmimik og der beskrives: '... antydet øget tonus i højre arm med diskret hæmmet fingertapping sammenlignet med venstre og diadokinese er normal, men med lavere amplitude i højre end i venstre. Gangen er diskret fleksorpræget.' Ud fra MR-skanning af hjernen er beskrevet 'betydelige forandringer svarende til hjernebark og de centrale områder af hjernen, sådan som man kan se det efter iltmangel omkring fødselstidspunktet'. På grund af de vedvarende kognitive gener er der henvist til en neuropsykologisk undersøgelse.
> ...
> **Konklusion**
> ...
> Der er ved MR-skanning konstateret forandringer, som er vurderet ikke at have forbindelse med aktuelle traume, og ved neurologisk undersøgelse er konstateret lette højresidige symptomer, bl.a. nedsat mimik og langsommere motorisk respons, hvilket heller ikke kan tilskrives hovedtraumet.
>
> Resultaterne af den aktuelle neuropsykologiske undersøgelse viser en profil med nogle udsving, som ikke er forenelige med det præmorbide funktionsniveau, og som derfor med overvejende sandsynlighed er resultat af lette reduktioner i forhold til genkaldelse af såvel visuelt som verbalt materiale, lette problemer med delt opmærksomhed, let reduceret arbejdshukommelse, træghed/igangsætningsbesvær og let nedsat funktionstempo. Testresultaterne stemmer således godt overens med [klagerens] egne subjektive klager."

Der blev foretaget neuropsykologisk undersøgelse den 10/2 2012 af samme speciallæge i neurologi. Det fremgår heraf bl.a.:

> "OBJEKTIVT
> Er der diskret asymmetri i de højresidige ekstremiteter, men ingen forværring i forhold til tidligere. Kognitivt oplyser han, at han fortsat er sygemeldt. Har behov for middagssøvn dagligt, og fortsat er meget støjfølsom. Som positive iagttagelser, nu i stand til at læse en bog og følge med i handlingen, hvilket han ikke kunne tidligere.
> Kan på ingen måde bestride sit job, der indebærer multitasking, stor kundekontakt som tidligere, men er bestemt interesseret i at finde en form for jobfunktion på deltid. I forhold til status på de kognitive følger, vil vi gerne udbede os en fornyet neuropsykologisk vurdering til sammenligning med den for ½ år siden."

I kommunalt regi kom klageren i virksomhedspraktisk i perioden 1/3 - 30/4 2012. Den ugentlige arbejdstid var 20 timer, og skånebehovene var kun at udføre én ting ad gangen og at undgå støj.

Den 13/8 2012 er der udfærdiget endnu en neurologisk speciallægeerklæring. Det fremgår heraf bl.a.:

> "AKTUELLE KLAGER
> Nu 1½ år efter primære uheld er han fortsat ikke i stand til at arbejde på fuld tid. Har nedsat koncentrationsevne, udtrættes, kan kun magte en opgave af gangen og glemmer ofte. Er meget støjfølsom.
> Har ingen smerter, ingen hovedpine, ingen nakkeklager.
> Ingen fysiske begrænsninger, andet end den træthed den giver.
>
> NEUROPSYKOLOGISK UNDERSØGELSE
> Er undersøgt neuropsykologisk 2 gange henholdsvis den 01.07.2011 og den 10.02.2012. Patientens subjektive kognitive klager kan verificeres ved undersøgelsen i form af vanskeligheder ved genkaldelse af indlært materiale, visuel som verbalt, nedsat funktionstempo, nedsat arbejdshukommelse, samt let forringet konstruktionsfærdigheder. Ved de 2 undersøgelser, var der ikke tale om progression, ej heller om remission.
> ...
> SAMLET
> Patienten har efter et mindre hovedtraume for nu over 1½ år siden vedvarende kognitive følger, der er neuropsykologisk verificeret i 2 omgange. Der er ingen håb om bedring i situationen.
> Patienten er i stand til at varetage job med kendte arbejdsfunktioner på deltids-/ flexjobsordning, det afprøvede interval på 4 timer skønnes rimeligt.
> Der er ikke yderligere behandlings- eller udredningsforslag."

Selskabet har løbende rekvireret det lægelige og kommunale materiale og udbetalte midlertidige ydelser fra karensperiodens udløb den 18/4 2011 til firmaet. I brev af 23/8 2012 til virksomheden har selskabet bl.a. anført, at klageren er bevilget præmiefritagelse og invalideydelser for perioden 1/9 2012 til 1/11 2012.

I brev af 29/8 2012 til klageren har selskabet imidlertid meddelt, at den generelle erhvervsevne nu er vurderet, og at selskabet finder, at hans generelle erhvervsevne ikke er nedsat med mindst halvdelen, hvorfor præmiefritagelsen og udbetalingerne ville ophøre fra 1/9 2012.

Klageren var utilfreds med selskabets afgørelse og klagede til selskabet.

4. 83.454

I brev af 8/10 2012 til klageren har selskabet fastholdt sin afgørelse.

Klageren har herefter indgivet klage til nævnet den 21/10 2012, idet han kræver fortsat udbetaling af ydelser og har til støtte herfor bl.a. anført:

> "SEB pension sender mig et brev 23/8 2012 om at jeg fortsat er berettiget til ydelse. Den 29/8 2012 kommer der igen brev, hvor ydelsen stopper. Jeg mener at opfylde kravene for at kunne modtage ydelse, da det jo ikke kun er mit tidligere job jeg ikke kan udføre. Der er jo ikke noget arbejde, hvor man ikke skal kunne huske og koncentrere sig og kunne tåle støj/tale fra kollegaer."

Selskabet har over for nævnet i brev af 12/11 2012 fastholdt sin afgørelse og har til støtte herfor bl.a. anført:

> "Klageren har været i virksomhedspraktik ved ... (klagerens tidligere virksomhed) fra 1. marts 2012 til 18. maj 2012. Stillingen betegnes som kundeservicemedarbejder. Klageren skulle gennemgå firmaets kundekartotek, samt stå for kontakten til kunder store som små. Det fremgår af jobcenterets tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats af 9. februar 2012, **Bilag ...,** at klagerens ugentlige arbejdstid var aftalt til 20 timer. Skånebehov: 1 ting af gangen og undgå støj.
>
> Det fremgår af kommunens journalrapport udskrevet d. 30. maj 2012, Bilag ... Under d. 19. april 2012, at klageren faktisk har været i stand til at opfylde målet om at arbejde 20 timer ugentligt:
>
> *'[Klageren] arbejder fra mandag til fredag fra kl. 08.00 til kl. 12.00'*
>
> I det af klageren fremlagte brev fra ... af 15. oktober 2012 fremgår bl.a., at ... ikke kan forstå, at vi har givet afslag på udbetaling af ydelser og præmiefritagelse, da klageren er i arbejdsprøvning hos dem igen efter at have været ude og arbejde andet sted. ... anfører, at klageren ikke længere kan udføre arbejdet som værkfører, og at hans reelle arbejdstid kun er 2 timer om dagen.
>
> I forhold til arbejdsprøvningen er det allerede af kommunens journalrapport, bilag ..., bevist at klageren formåede at arbejde 4 timer om dagen. Det forhold, at klageren på nuværende tidspunkt hævder kun at arbejde 2 reelle timer om dagen er underordnet, da vi - ud fra de helbredsmæssige oplysninger - vurderer hvad klageren burde kunne, og ikke hvad klageren rent faktisk gør."

Klageren har efterfølgende oplyst, at han er tilkendt førtidspension fra 1/1 2013. Som begrundelse for kommunens afgørelse af 6/12 2012 hedder det bl.a.:

> "Du har efter ulykken forsøgt genoptagelse af dit tidligere erhverv uden held. Der er forsøgt hjemmearbejdsplads med arbejdsopgaver svarende til lempelige opgaver med administrationsarbejde. Du fuldtidssygemeldes igen grundet de helbredsmæssige følger efter hovedtraume samt oplevet forværrelse heraf.
>
> Du har i perioden 1. marts 2012-18. maj 2012 været i virksomhedspraktik ved ... Du afprøves i tidligere erhverv som servicerådgiver.

Fra den 2. juli 2012 - 21. september 2012 etableres ny praktik ved ... Biler, ..., idet der vurderes behov for udvikling af arbejdsevnen indenfor andet område med mere praktiske arbejdsopgaver, således at du ikke udfordres rent neurologisk. Det bliver som klargører med en arbejdstid på 20 timer.

Du udtrættes hurtig og du har flere uvante opgaver og opgaverne har frustreret dig. Du har arbejdet på 50 % kraft og den sidste time er du 'brugt op'

Du er fra den 24. september 2012 i virksomhedspraktik ved ..., 20 timer ugentligt som servicerådgiver.

Du har det svært og er ofte meget træt sidst på dagen. Du udfører et udmærket stykke arbejde, men din effektivitet daler i forbindelse med at du udtrættes og gennemsnitligt ligger effektiviteten på 20-30 % af en normalansat.

Det vurderes, at din arbejdsevne er varigt nedsat, og at nedsættelsen er af et sådant omfang, at du uanset mulighederne for støtte efter den sociale eller anden lovgivning, herunder beskæftigelse i fleksjob, ikke vil være i stand til at blive selvforsørgende ved indtægtsgivende arbejde."

I brev af 21/12 2012 har selskabet vedrørende en neuropsykologisk speciallægeerklæring af 15/11 2012 udtalt:

"SEB Pension tillægger ikke udtalelser fra neuropsykolog … betydning. Forsikringstagere rejser ofte langt for at få en udtalelse fra … [neuropsykologen], der nærmest er fast inventar på forsikringstagerside i sager omhandlende erhvervsevnetab. I den aktuelle sag er [neuropsykologens] konklusion dog ikke i modstrid med selskabets vurdering, idet SEB Pension anerkender, at klagerens erhvervsevne er reduceret - bare ikke med mindst 50 %."

Af sammenfatningen i neuropsykologens erklæring af 15/11 2012 fremgår:

"**Sammenfatning:**
…
Klienten angiver at der er konstant hovedpine. Endvidere angiver klienten synsudtrætning. Angiver i kognitiv henseende hurtig mental udtrætning, koncentration og hukommelsesbesvær.
Herudover angiver klienten at han bedst kan overskue én ting ad gangen. Angiver let vakt irritabilitet.
Angiver sig noget lys- men især lydoverfølsom.
Angiver alkohol-intolerance.
Angiver at der er gennemsovningsbesvær. Kan ikke overskue samtaler, hvis der samtidig kører et fjernsyn/radio.
Angiver at han må sove 1 time dagligt. Det bliver angivet, at klientens orienteringsevne er blevet nedsat.
Det bliver oplyst at klienten går til hånde i hjemmet, men ikke er specielt aktiv.
Den fremtidige tilknytning til arbejdsmarkedet er fortsat uafklaret.
Klienten forsøger at benytte fritiden til restitution samt være aktiv med cykelture.
Klienten fremtræder ved undersøgelsen primært psykisk naturlig. Synes at udtrættes og synes at have behov for at støtte sig til hustruens angivelser med hensyn til mere eksakte datoer. Fremstår absolut ikke appellerende eller aggraverende.

Er godt kooperende og fremtræder umiddelbart godt begavet.
Ved selve testdelen ses da også et helt almindeligt begavelsesniveau, men klienten udtrættes således at der vil være en forskel mellem klientens funktioner i reelle situationer på grund af den mentale udtrætning.
Rent testmæssigt ses svækkede eksekutive færdigheder, d.v.s. de overordnede styrende neuropsykologiske evner. Dette vil påvirke de øvrige neuropsykologiske færdigheder, specielt når klienten bliver udtrættet.
Der ses nedsat kapacitet til at opretholde en anvendelig/brugbar koncentrationsevne over tid. Andre kognitive funktioner der primært er afhængige af en intakt koncentrationsevne vil således i reelle situationer blive påvirket om end de testmæssigt ved aktuelle undersøgelse findes indenfor middelområdet.
Der ses videre en nedsat indlæring og hukommelse, både for visuelt og sprogligt materiale. Der ses rent testmæssigt gode praktiske færdigheder, om end klienten selv anfører at disse er nedsatte i forhold til det han selvskønnede. Der ses et helt almindeligt tempo. Der ses let langsommelighed, når klienten skal udføre to ting på samme tid, men klienten formår fortsat at multitaske.

Konklusion:
Der synes således en god overensstemmelse mellem selve ulykkesmekanismen, klientens egne angivelser og de testmæssige fund.
Der ses således ved undersøgelsen primært svækket koncentration, indlæring og hukommelse samt mental udtrætning og problemer med de overordnede styrende færdigheder.
På baggrund af undersøgelsen mener jeg således at klienten fremtræder med følger efter et postcommotionelt syndrom.
Klientens tilstand må i neuropsykologisk henseende nu mindst 1 år efter ulykken anses for stationær.
Har ingen neuropsykologiske behandlingsforslag, der vil kunne bedre klientens samlede funktionsniveau."

Selskabet har afslutningsvis i brev af 31/1 2013 til nævnet fastholdt sin afgørelse med henvisning til det tidligere anførte og det forhold, at offentlig førtidspension sker ud fra andre kriterier end de, der anvendes i forhold til udmåling af erhvervsevnetab efter forsikringsbetingelserne. Den offentlige afgørelse er derfor hverken bindende for selskabet eller afgørende for nævnets vurdering af sagen.

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

"**§ 2.2 Dækning ved tab af erhvervsevne**
Forsikringen giver ret til erstatning, hvis den forsikredes generelle erhvervsevne i forsikringstiden nedsættes til mindst 1/2 af den fulde erhvervsevne som følge af helbredsforringelse (sygdom eller ulykkestilfælde), uden at dette skyldes forsæt.

Stk. 2.
Forsikringen dækker aldrig tab af erhvervsevne, hvis der ikke ved en lægelig undersøgelse kan påvises objektive tegn på tilstedeværelsen af mén eller sygdom (forsikringen dækker således aldrig, hvor der f.eks. alene er tale om subjektive klager over smerter, gener og lignende).

§ 3.2 Definition på tab af erhvervsevne.
Tab af erhvervsevne foreligger, når den forsikrede af helbredsmæssige årsager ikke længere er i stand til - bedømt under hensyntagen til den forsikredes nuværende tilstand, uddannelse og tidligere virksomhed - at tjene, hvad der i samme egn er almindeligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse og alder.

Stk. 2.
Der er således tale om en generel og ikke en individuel målestok, idet forsikredes erhvervsevne vurderes i forhold til alle erhverv, man med rimelighed kan forlange, forsikrede skal påtage sig - herunder også erhverv, som eventuelt måtte forudsætte omskoling. Der er ikke ret til præmiefritagelse ved tab af erhvervsevne, hvis forsikrede anses for egnet til omskoling, og det efter endt omskoling må antages, at forsikrede vil kunne oppebære 1/2 af den indtjening, der er beskrevet i stk. 1.
...
§ 4.2 Forsikringstiden
Forsikringstiden er perioden mellem forsikringens begyndelsesdato og udløbsdato eller forsikringens eventuelle tidligere ophør, jf. § 10.1.

Forsikringen dækker alene perioder med tab af erhvervsevne i forsikringstiden. Det er yderligere en betingelse for dækning, at anmeldelse sker til SEB Pension senest 3 måneder efter forsikringens ophørsdato. **Lov om Forsikringsaftalers § 120 er således fraveget.**"

Nævnet udtaler:

Indledningsvis finder nævnet, at selskabet er bundet af sit dækningstilsagn, der blev meddelt arbejdsgiveren i brevet af 23/8 2012, og som selskabet måtte regne med ville blive vist til klageren.

Efter sin gennemgang af sagen - herunder det lægelige og kommunale materiale - finder nævnet det endvidere bevist, at klageren på grund af hovedtraumet har mistet erhvervsevnen i dækningsberettigende grad. Nævnet finder derfor, at klageren er berettiget til fortsat præmiefritagelse og udbetaling af invalidepension fra den 1/9 2012.

8. 83.454

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Selskabet, SEB Pension, skal yde præmiefritagelse og udbetale invalidepension til klageren fra den 1/9 2012. Forfaldne ydelser skal forrentes i henhold til forsikringsaftalelovens § 24.

Marianne Højgaard Pedersen
formand